

ZPRAVODAJ SPŠ ŠTOJNICKÉ A SOŠ PROF. ŠVEJCARA, PLZEŇ

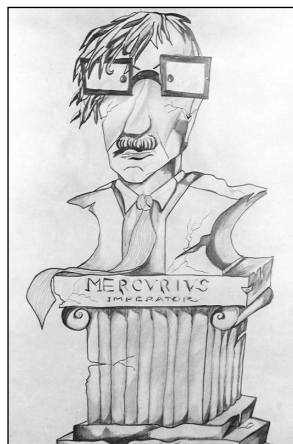
Ročník XXX., školní rok 2025/2026

Číslo 1, září 2025

29 % existence školy

Josef Gruber

Ač se to zdá k nevíře, zaokrouhlený statistický údaj v titulku se vztahuje k mé maličkosti. V tomto školním roce si škola připomene 140 let od založení české průmyslovky v Plzni a v roce 2026 tomu bude 40 let, kdy jsem byl den po návratu ze základní vojenské služby vržen do běžného školního provozu (mimochodem ve stejném roce tomu bude 50 let, kdy jsem se se školou potkal jako žák).

1. 10. 1986 ráno jsem se dostavil na sekretariát a z ranního frmolu na mě vypadla věta ve stylu: „A vy tady chcete CO?“. Její autorkou byla sekretářka Jana, na kterou velmi rád vzpomínám a je mi nesmírně líto, že ji předčasně zkosila zlá nemoc. Následně se mě dotázal ředitel Ing. Jiří Lokajíček (který mě pár let před tím učil strojírenské technologii): „Jsi schopen učit?“. Řekl jsem, že mám za to, že ano, odebral jsem se do třídy a pak uteklo skoro 40 let. Velkou zásluhu na tom, že jsem setrval, mají i mí první žáci. Byl jsem díky své výrazné fyziognomii poctěn nesčetnými karikaturami od žáků výtvarně nadaných, bohužel dnes vlastním pouze jednu (rok 1988), ale ta

stojí za to. Přezdívka vznikla na základě modelů z dodnes populární stavebnice. Knírek nemám od roku 2008.

Rád se budu snažit, abych škole, které se kdysi říkalo „malá technika“ (narážka na strojní fakultu), měl i nadále co dát, a doufám, že se mi bude dařit naplňovat moje krédo „nepřekážet nadaným žákům“, k němuž jsem dospěl zkušenostmi. „Naučit někoho něco“ totiž nejde. Naučit se musí každý sám. My mu můžeme jen ukázat, co a jak se učit.

Autoři:

- Mgr. Jitka Benešová
- Mgr. Iveta Tomášková
- Ing. P. Vlček
- Ing. J. Gruber

Uvnitř tohoto vydání:

29 % existence školy	1
Projekt „Škodovákem na zkoušku“	1
Letem čechoamerickým světem	2
Favoritem přes Bosnu a Hercegovinu a Chorvatsko pod Triglav 1.	3

Projekt „Škodovákem na zkoušku“

Iveta Tomášková

V září byl žákům třetích ročníků oboru Strojírenství a Mechatronika-robotika představen projekt společnosti Škoda Transportation „Škodovákem na zkoušku“. Jde již o 9. ročník

této soutěže, do níž se naše škola pravidelně zapojuje společně s několika dalšími středními školami. Téma letošního ročníku zní Požární ochrana řídicí části vozidla.

Studenti budou mít možnost během školního roku pracovat na reálném projektu, ve kterém uplatní své dosavadní znalosti a zároveň využijí konzultace s odborníky z praxe. Díky tomu poznají své silné i slabé stránky a vyzkouší si týmovou spolupráci. V měsíci květnu pak jednotlivé týmy představí výsledky své práce odborné porotě.

Za společnost Škoda Transportation představila projekt paní Stuchlá, která žákům přiblížila také výstupy a prezentace z minulých ročníků. Ještě před zahájením samotného projektu budou mít studenti možnost navštívit firmu Škoda Transportation a prohlédnout si její prostory. Na závěr úvodní přednášky proběhl kvíz, v němž ti nejuspěšnější získali drobné ceny.

Letem čechoamerickým světem

Jitka Benešová

Dne 11. 9. 2025 se ve Velké aule SPŠ strojnické a SOŠ profesora Švejcara konala přednáška s názvem **Letem čechoamerickým světem**. V přednášce byl žákům a žákům Pedagogického lycea, Humanitního studia (2PLH, 3PLH, 4PLH) přiblížen život a historie krajanů v USA (Chicago, New York, Cleveland...), seznámili se i s řadou významných českoamerických osobností.

O svých badatelských a cestovatelských zážitcích

nám povyprávěl pan Martin Nekola, PhD – politolog a historik, který se dlouhodobě specializuje na historii Čechů žijících v zahraničí, zejména v USA. Martin Nekola je koordinátor projektu The Czechoslovak Talks (www.czechoslovaktalks.com), který sbírá inspirativní životní příběhy krajanů. Na svých cestách navštívil všech 50 států USA.

Přednášku jsme uspořádali ve spolupráci s Americkým centrem, které připravilo pro naši školu i krátké seznámení s možnostmi studia a práce v USA.

Favoritem přes Bosnu a Hercegovinu a Chorvatsko pod Triglav

1. Z Plzně do BiH na pevnost Doboj

Petr Vlček

Letos v létě jsme si synem naplánovali výstup vrchol Triglavu, což se nám nakonec povedlo. Trasu jsme vzali oklikou přes Maďarsko, Bosnu a Hercegovinu, Chorvatsko a cíp Itálie do Slovinska. „Zpod Triglavu“ jsme se vrátili přes Rakousko a Německo. Jeli jsme starým favoritem.

24. 25. 7. 2025. Sraz jsme si domluvili na jeden čtvrtěční podvečer, kdy měl syn přivést připraveného favorita. Jenže, jak to u mladých bývá, dělají všechno na poslední chvíli, a tak se práce údržbářské a přípravné protáhly až do půlnoci. A to jsme ještě odjížděli bez kontroly mazání, neboť se zjistilo, že je nefunkční olejové čidlo. Odjezd byl plánován na 4. h ranní. Vzhledem k okolnostem byl posunut na sedmou hodinu. A protože si syn ještě zapomněl doma mezinárodní řidičák, potřebný do Bosny a Hercegoviny, jeli jsme ještě do Klabavy pro tento dokument. Nicméně před polednem už jsme stáli na hranicích v Břeclavi, kam jsme dojeli přes Prahu a Brno.

Slovenskou dálnici jsme objeli Rakouskem, abychom se vyhnuli placení mýta ve směru: Marchberg, Heinburg an der Donau, Frauenkirchen. Přes hraniční přechod

Pemhagen (A) – Fertöd (H) jsme se dostali do Maďarska. Ani tady jsme nechtěli platit dálnici a tak jsme jeli po normálních silnicích směrem Sárvár, Jánosháza, Sümek a Keszthely.

Keszthely je letovisko na břehu Balatonu a u vlakové zastávky je neplacená malá pláž na koupání. Tak-

maďarská kuchyně chutnala.

Za soumraku jsme se prošli po večerním městě v okolí náměstí. V architektuře je vidět turecký vliv, nechybí tu ani bývalá mešita. Centrum je čisté a upravené.

Pécs (česky Pětikostelí) je hlavní město župy Baranya v jihozápadním Maďarsku v Spádá do euroregionu Dunaj-Dráva-Sáva. Žije tam přibližně 140 tisíc obyvatel, a je pátým největším maďarským městem. Pécs je sídlem biskupa římskokatolické diecéze a také sídlem univerzity. Je domovem celkem devíti národnostních menšin s vlastní samosprávou včetně Podunajských Švábů. V roce 2010 byla Pécs vyhlášena evropským hlavním městem kultury spolu

že jsme se po ujetých 617 km osvěžili u jezera.

Pořádně jsme nevěděli, kam dneska dojedeme. První náš cíl bylo Visoko v Bosně a Hercegovině. Tady byly v nedávné době objeveny pyramidy, zřejmě nejstarší na světě. Původně jsme chtěli přejet celé Maďarsko, ale už bylo pozdní odpoledne, a tak jsme se dohodli, že popojedeme do města Pécz. Čekalo nás dalších 177 km přes Nagybjom, Kadartúd a Szigetvár. Zde jsme si přes internet zajistili nocleh v apartmánu v centru města. Dojeli jsme v večerních hodinách, celkem jsme ujeli 794 km, a tak nám

s Essenem a Istanbulem.

Město se rozkládá zčásti v rovinaté krajině a zčásti na úpatí hřebene Mecsek, který představuje přirozenou severní hranici. Nadmořská výška města se tak na severu zvedá až do 500 m n. m., zatímco centrum se nachází zhruba 120–130 metrů nad mořem.

Z období raného křesťanství ve 4. století se v Pésci zachovala skupina staveb souvisejících s pohřbíváním zesnulých. Dochovaly se zde např. podzemní hypogea, mauzolea i zbytky kaplí a dále mnoho archeologicky cenných předmětů. Tyto památ-

ky jsou důležité jak z konstrukčního a architektonického, tak i uměleckého pohledu. Křesťanské pohřebiště se nachází v těsné blízkosti katedrály svatých Petra a Pavla a od roku 2000 je zapísáno na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Turecký vliv tu symbolizuje mešita Kásima Paši z 16. století. Ta byla později přestavěna na kostel, stejně jako mnoho dalších mešit. Turci se tu usídlili po porážce krále Ludvíka Jagellonského v bitvě u Moháče. Poté byli vyhnáni a město se na dva roky drželo ještě jako součást Uher. V té době bylo také osvobozeno od daní. V roce 1529 se do Pécsu Turci na delší dobu vrátili. Přebudovali kostely na mešity, vybudovali školy koránu, lázně a bazar; město podléhalo islámskému právu šaría. Místní biskupství bylo přestěhováno do Trnavy. Město bylo z administrativního hlediska součástí Budínské-
ho elájetu, později spadalo pod elájet v Kanjiži.

Město se chlubí první uherskou univerzitou, která vznikla roku 1367 a může se pochlubit pobočkou Maďarského národního divadla. Pécz dále má dále tradici ve výrobě šumivého vína (alias šampaňské). Je tu cukrovar, pivovar a kožedělný průmysl. V okolí se těží uhlí a uran a tak se tu rozvinula železniční doprava.

V 80. letech minulého století tam žilo téměř 180 000 lidí. Okolo roku 1985 se však trend neustálého růstu zvrátil a počet obyvatel města se začal snižovat. Po pádu socialismu došlo k útlumu některého průmyslu. Došlo k živelné změně struktury hospodářství města, která nicméně směřovala k rozvoji terciárního sektoru (služeb). Dominantní se ve struktuře místního průmyslu stal průmysl potravinářský.

Navíc válka v nedaleké rozpadající se Jugoslávii na čas odradila část turistů.

Z válkou zmítané země nicméně Pécs

Pécs

přijala značné množství uprchlíků, za což získala v roce 1998 od UNESCO

Doboj

ocenění Město míru. V té době byly v Pécsi přítomné také jednotky SFOR

a NATO, které zajišťovaly logistickou podporu pro operace v Bosně a Hercegovině. První jednotky byly nasazeny do Pécsi koncem roku 1995 a začátkem roku 1996.

Sobota 26. 7. 2025.

Ráno jsme si za denního světla opět prošli náměstí okolo mešity, kde je i radnice a jeden křesťanský kostel. Okolní uličky jsou malebné a zajímavé. Nad městem na hřebeni Mascek je vidět vysílač, který přístupný jako rozhledna, ale my musíme pokračovat do sousední Bosny a Hercegoviny, kde máme hlavní cíle. Ještě nakupujeme nějaké drobnosti v potravinách a vyrážíme směr Syklós k hraničnímu přechodu do Chorvatska Beremend / Barasjko Petrovo Selo. Chorvatskem jsme pokračovali směr Dakovo k řece Drávě, která tu tvoří hranici do Bosny a Hercegoviny. Schengenskou hranici jsme překročili na hraničním přechodu Svilaj. Zdrželi jsme se asi hodinu a půl, ve frontě bylo pár incidentů, protože někteří neukáznění obyvatelé Bosny využívali uzavřeného pruhu a předbíhali.

Ve městě Odžak už na Bosenské straně jsme vyměnili místní marky a zakoupili datovou SIM kartu. Směnárny tu nejsou, a tak jsme vše vyřešili na benzínové pumpě. Z Odžaku pokračujeme k pevnosti Doboj.

Bosna a Hercegovina, někdy neformálně Bosna, je stát v jihovýchodní Evropě na Balkánském poloostrově. Hranicí s Chorvatskem, Srbskem a Černou Horou a má 20 km dlouhé pobřeží Jaderského moře. Skládá se ze dvou autonomních celků – Federace Bosny a Hercegoviny, Republiky srbské a distriktu Brčko, který je řízen vlastní místní samosprávou. Každá autonomní oblast se snaží do jisté míry chovat jako samostatný stát, a tak tu například nefunguje centrální železniční a autobusová doprava, která je řízena každou částí zvlášť. Lidé nevěří marce, a tak tu paralelně většinou funguje i euro.

SPŠ strojnická a SOŠ prof. Švejcara, Plzeň
Klatovská 109
301 00 Plzeň

Telefon: 371 510 811 - vrátnice
Fax: 371 510 825 - sekretariát
E-mailové adresy: viz web - Kontakty

www.spstrplz.cz

Země má rozlohu 51 000 km² a žije tu 3 400 000 obyvatel. Hlavním a největším městem je Sarajevo, mezi největší etnickou skupinou jsou Bosňané (většinou muslimové – 51%), následují Srbové (většinou pravoslavní křesťané – 31%) a třetí jsou Chorvaté (většinou katolíci – 15%). V oblasti Brčko žije nejvíce Chorvatů, ale také je tu nejvíce promíchané bosenské a srbské obyvatelstvo, není tedy jasno, jak oblast spravedlivě rozdělit, proto je distriktem.

Počátek dnešního státu je datován do 12. století, kdy byl založen Bosenský banát, který se do 14. století vyvinul v Bosenské království. V polovině 15. století bylo připojeno k Osmanské říši, pod jejíž nadvládou zůstalo až do konce 19. století; Osmané do oblasti přinesli islám. Od konce 19. století až do první světové války byla země připojena k rakousko-uherské monarchii. V meziválečném období byla Bosna a Hercegovina součástí Království Jugoslávie. Po druhé světové válce jí byl v rámci nově vzniklé Socialistické federativní republiky Jugoslávie udělen status samostatné republiky. Po rozpadu Jugoslávie v roce 1992 vyhlásila republika nezávislost. Následovala bosenská válka, která trvala do konce roku 1995 a skončila podpisem Daytonské dohody. Bosna a Hercegovina je kandidátskou zemí Evropské unie a také kandidátem na členství v Severoatlantické alianci.

Pevnost Doboj stojí nad stejnojmenným městem, které leží na soutoku řek Sprévy a Bosny. Je odtud krásný výhled nejen na okolní hory, ale i na město. Jedná se spíše o zříceniny, ale část pevnosti je upravena a slouží kulturním účelům. Samotné město se rozvinulo pod pevností od jejího založení ve 12. století. Žije tu 24 000 obyvatel a spadá pod Srbskou republiku.

© 2025 pro školní zpravodaj (pokračování příště)

Citace:

Péc:

Wikipedie, otevřená encyklopedie cz,
jméno hesla: Péc, odkaz: <https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C3%A9c>

Bosna a Hercegovina

Wikipedie, otevřená encyklopedie cz,
jméno hesla: Bosna a Hercegovina, odkaz: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bosna_a_Hercegovina

Podzim. Co se dá dělat...
(Foto JG.)